19. GRAMMATICA : Bezittelijke bijvoeglijke naamwoorden en voornaamwoorden [les adjectifs et pronoms possessifs]

1. Het onderscheid tussen voornaamwoorden en adjectieven

Lees aandachtig onderstaande zinnen et let op de vetgedrukte woorden:

- *Je vais bientôt vendre **ma** voiture et acheter une autre !*
  [ik ga weldra **mijn** auto verkopen en een andere kopen]

- *Pourquoi tu vas vendre **ta** voiture ?*
  [Waarom ga je **je** auto verkopen ?]

- *Elle tombe en panne à tout bout de champ.*
  [Hij valt te pas en onpas in panne.]

- *Tu sais, **mon** père va vendre **sa** voiture de deux ans.*
  [Wel, **mijn** vader verkoopt **zijn** auto..]

- *Tu ne veux pas acheter **la sienne** ?*
  [Wil je **de zijne** niet kopen?]

De vetgedrukte woorden noemen we in het Frans *les possessifs* en we gebruiken deze woordjes om te verwijzen naar de bezitter. Alvorens we verder hierop ingaang moet je wel goed het verschil begrijpen tussen een *voornaamwoord* (*pronom*) en een *bijvoeglijk naamwoord* (*adjectif*).

Een bijvoeglijk naamwoord is een woord dat je bijna altijd net voor of net achter een zelfstandig naamwoord terugvindt. Bovendien neemt het van dit zelfstandig naamwoord ook het geslacht(mannelijk/vrouwelijk) en het getal (enkelvoud/meervoud) over. De onderlijnde woorden in de volgende zinnen beschouwen we als bijvoeglijke naamwoorden :

(a) *une nouvelle voiture / **votre** thé / **ses** parents / **son** vélo / une nouvelle percutante /…*

De vetgedrukte (én onderlijnde) woorden hierboven noemen we *adjectifs possessifs* (bezittelijke bijvoeglijke naamwoorden) : in het stukje ***son vélo*** zien we dat het bezittelijk adjectief (*son*) in het mannelijk enkelvoud staat omdat *vélo* een mannelijk woord is dat in het enkelvoud staat.

Voornaamwoorden zijn kleine woorden die gebruikt worden om (meestal) een zelfstandig naamwoord te vervangen zodat vervelende herhalingen vermeden worden. Lees de volgende zinnen :

- ***Cette femme*** *a le même âge que moi – > **Elle** a le même âge que moi.*
*[**Zij** heeft dezelfde…]*

- *Il connaît bien **ce médecin**. – > Il **le** connaît bien.*
*[Hij kent **hem** goed.]*

-*Elle veut vendre **sa voiture**. – > Elle veut vendre **la sienne**.*
*[Ze wil **de hare** verkopen]*

Je ziet dat we telkens uit de eerste zin het onderlijnde zelfstandig naamwoord hebben vervangen door een voornaamwoord in de tweede zin en net zoals het adjectief neemt dit voornaamwoord alle eigenschappen (geslacht en getal) over van het zelfstandig naamwoord dat het vervangt.

2. De bezittelijke adjectieven

We bekijken eerst in detail de *adjectifs possessifs* (bezittelijke bijvoeglijke naamwoorden) :

Les adjectifs possessifs		
Singulier (enkelvoud)		**Pluriel (meervoud)**
Masculin (mannelijk)	**Féminin (vrouwelijk)**	**Masculin + Féminin**
mon père [mijn vader] ton père [jouw vader] son père [zijn /haar vader] . notre père [onze vader] votre père [jullie/ uw vader] leur père [hun vader]	ma mère [mijn moeder] ta mère [jouw moeder] sa mère [zijn/haar moeder] . notre mère [onze moeder] votre mère [jullie/uw moeder] leur mère [hun moeder]	mes parents [mijn ouders] tes parents [jouw ouders] ses parents [zijn/haar ouders] . nos parents [onze ouders] vos parents [jullie/uw ouders] leurs parents [hun ouders]

Opmerkingen :

(1) Zoals je je herinnert kan het voornaamwoord *on* 2 betekenissen hebben : *wij* of *men (iedereen)* en dat geeft een telkens een verschillend *adjectif possessif*:

- *On prend notre vélo pour aller au ciné ?*
[Nemen we onze fiets … ?]

- *On doit porter son masque si on ne veut pas attraper le coronavirus [Men moet zijn masker opzetten …]*

(2) In het Nederlands geeft het bezittelijk adjectief het geslacht van de bezitter weer maar in het Frans wordt het geslacht van de bezitter nooit weergegeven omdat <u>dit bezittelijk adjectief het geslacht aanneemt van het woord waarbij het staat</u>. Dit kan soms tot misverstanden leiden. Bekijk onderstaande Nederlandse zinnen en hun Franse vertaling :

- *Ze neemt **haar** fiets / **haar** auto om …*
  *--- > Elle prend **son** vélo / **sa** voiture pour …*

- *Hij neemt **zijn** fiets / **zijn** auto om…*
  *----- > Il prend **son** vélo / **sa** voiture pour …*

Bovenstaand voorbeeld toont aan dat het geslacht van de bezitter in het Frans nooit wordt uitgedrukt !

(3) Als *ma, sa, ta* voor een vrouwelijk woord staan dat met een klinker begint, dan vervang je deze adjectieven door *mon, ton, son* :

- *~~ma~~ amie / ~~sa~~ erreur / ~~ta~~ hésitation*
  *- - - - - > **mon** amie / **son** erreur / **ton** hésitation*

(4) Als je bezitter uitgedrukt is als zelfstandig naamwoord dan gebruiken we het voorzetsel *de* om de bezitter uit te drukken :

→ *la voiture de Luc / le sandwich de Marie …*

→ *le chat du voisin / la tour de la cathédrale / …*

3. Het bezittelijk voornaamwoord

Les pronoms possessifs			
singulier		**pluriel**	
masculin	**féminin**	**masculin**	**féminin**
le mien [de mijne]	la mienne	les miens	les miennes
le tien [de jouwe]	la tienne	les tiens	les tiennes
le sien [de zijne/ hare]	la sienne	les siens	les siennes
le nôtre [de onze]	la nôtre	les nôtres	les nôtres
le vôtre [de uwe/ die van jullie]	la vôtre	les vôtres	les vôtres
le leur [de hunne]	la leur	les leurs	les leurs

***Opmerkingen :**

(1) De Nederlandse vertalingen zijn dezelfde voor alle geslachten (mannelijk, vrouwelijk) en voor zowel enkelvoud als meervoud.

(2) In het Nederlands heb je ook nog wel het lidwoord ‘het’ dat we wegens plaatsgebrek niet toevoegden.

(3). *le(s) vôtre(s)* heeft geen gelijkwaardige vertaling in het Nederlands ; men gebruikt hiervoor ‘die/dat van jullie’ : *Ik heb m’n coronaspuit al gekregen. Hebben jullie* ***die van jullie*** *al gekregen ?*